

ПРОЄКТ

Порядок надання логопедичних послуг в системі освіти

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає засади надання логопедичних послуг в системі освіти, у тому числі діяльності логопедичних пунктів системи освіти, діяльності вчителів-логопедів, які надають логопедичні послуги (допомогу), у закладах дошкільної та загальної середньої освіти (далі – вчителі-логопеди). Дія цього Порядку не поширюється на вчителів-логопедів спеціальних закладів освіти та інклюзивно-ресурсних центрів, закладів дошкільної освіти (ясел) для дітей віком від одного до трьох років.

2. Для цілей цього Порядку наведені терміни вживаються у такому значенні:

логопедичні послуги (допомога) – корекційно-розвиткові послуги (допомога), спрямовані на виявлення (діагностування) та корекцію порушень мовлення;

логопедичний пункт – установа, що забезпечує виявлення порушень мовлення та надання логопедичних послуг (допомоги) дітям дошкільного віку та здобувачам початкової освіти, які здобувають освіту на території його (її) обслуговування;

територія обслуговування – заклади освіти, визначені і закріплені засновником або уповноваженим ним органом за логопедичним пунктом для забезпечення логопедичних послуг (допомоги) дітям дошкільного віку та здобувачам початкової освіти;

кабінет логопедичного пункту – приміщення логопедичного пункту, оснащене обладнанням для надання логопедичних послуг та розміщене за рішенням засновника або уповноваженого ним органу, зокрема у приміщеннях закладів чи установ освіти.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», Порядку організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957, та Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, затвердженого постановою КМУ від 10 квітня 2019 р. № 530.

3. Виявлення (діагностування) та корекція порушень мовлення у логопедичному пункті здійснюється учителями-логопедами. Посаду вчителя-логопеда може обіймати особа, яка має вищу освіту за напрямом підготовки 6.010105 Корекційна освіта (логопедія) галузі знань 0101 Педагогічна освіта, за спеціальністю 7.8.01010501 Корекційна освіта (логопедія) галузі знань 0101 Педагогічна освіта, 016.01 Спеціальна освіта (логопедія) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, 6.010100, 7.010106, 8.010106 Дефектологія напряму підготовки 0101 Педагогічна освіта.

II. Створення, функціонування та надання логопедичних послуг логопедичними пунктами системи освіти

1. Рішення про створення логопедичного пункту як окремої юридичної особи приймається відповідним органом місцевого самоврядування (далі – засновник).

2. Кабінети логопедичного пункту розміщуються у закладах дошкільної освіти (крім закладів дошкільної освіти (ясел) для дітей віком від одного до трьох років), установах чи закладах освіти, що забезпечують здобуття початкової освіти, за рішенням засновника або уповноваженого органу.

3. Логопедичний пункт діє на підставі положення про нього, затвердженого засновником в установленому законодавством порядку.

4. Засновник або уповноважений ним орган закріплює за логопедичним пунктом територію обслуговування, що складається із:

закладів загальної середньої освіти, що забезпечують здобуття початкової освіти, та закладів дошкільної освіти, що розташовані у міських населених пунктах та мають загалом не менше ніж 20 початкових класів або дошкільних груп (без врахування груп для дітей до трьох років, груп компенсуючого типу та спеціальних груп);

не менше ніж із 4 закладів дошкільної та загальної середньої освіти, що забезпечують здобуття початкової освіти, в сільській місцевості, незалежно від кількості дітей.

Відповідно до потреби засновник або уповноважений ним орган приймає рішення про:

розміщення кабінетів логопедичних пунктів;

кількості посад вчителів-логопедів логопедичного пункту, які мають надавати логопедичні послуги.

5. Керівництво діяльністю логопедичного пункту здійснює завідувач логопедичного пункту (далі – керівник).

Керівник логопедичного пункту здійснює:

організацію діяльності логопедичного пункту;

взаємодію із закладами освіти, які закріплені за логопедичним пунктом та у яких розташовані кабінети логопедичного пункту;

контроль надання послуг (допомоги) та їх якість;

складання та подання раз на півріччя керівнику органу управління освіти або засновнику звіту щодо кількості дітей та періоду отримання ними логопедичних послуг (допомоги);

внесення інформації щодо дітей, які потребують логопедичних послуг (допомоги), до черги надання логопедичних послуг (допомоги) в електронних формах взаємодії чи електронних модулях або в інший доступний для населення спосіб;

контроль внесення інформації щодо дітей, які отримують логопедичні послуги (допомогу), до журналу обліку логопедичних послуг;

організацію заходів з консультування та інформування батьків та педагогічних працівників щодо порушень мовлення в дітей;
взаємодію з інклюзивно-ресурсними центрами та обласним ресурсним центром підтримки інклюзивної освіти;
надання логопедичних послуг;
складання звітів щодо роботи логопедичного пункту, зокрема обліку наданих логопедичних послуг тощо.

6. Вчителі-логопеди логопедичних пунктів:
здійснюють діагностику дітей з метою виявлення порушень мовлення;
надають логопедичні послуги (допомогу) дітям дошкільного віку та здобувачам початкової освіти;
вносять інформацію щодо дітей до журналу надання логопедичних послуг (допомоги) логопедичного пункту;
подають керівнику логопедичного пункту інформацію щодо дітей, що отримують послуги у кабінеті логопедичного пункту та період отримання ними логопедичних послуг (допомоги);
здійснюють систематичний зв'язок з батьками (іншими законними представниками) дитини, яка отримує логопедичні послуги (допомогу), з метою інформування батьків щодо результатів роботи;
здійснюють консультування батьків щодо порушень мовлення та можливостей їх подолання;
надають консультативну допомогу працівникам закладів освіти, які закріплені за логопедичним пунктом, щодо особливостей організації освітнього процесу для дітей з порушеннями мовлення;
співпрацюють з інклюзивно-ресурсними центрами в питаннях надання допомоги здобувачам освіти з порушеннями мовлення;
надають інформацію батькам та педагогічним працівникам щодо можливостей інклюзивно-ресурсних центрів, у тому числі щодо проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини;
беруть участь у тренінгах, конференціях, круглих столах щодо питань порушень мовлення;
підвищують свою фахову компетентність шляхом формальної та неформальної освіти.

7. Педагогічне навантаження вчителя-логопеда логопедичного пункту складає 18 годин на тиждень для безпосереднього надання логопедичних послуг (допомоги). Підготовка до занять, консультування батьків та педагогічних працівників, заповнення документації проводяться понад зазначене педагогічне навантаження.

За потреби у логопедичному пункті можуть вводитися додаткові ставки вчителів-логопедів.

На вчителів-логопедів логопедичного пункту поширюються умови оплати праці, передбачені для вчителів-логопедів спеціальних закладів освіти.

8. Основними завданнями логопедичних пунктів є:
первинна діагностика порушень усного мовлення у дітей дошкільного віку, усного та писемного мовлення у здобувачів початкової освіти;

корекція порушень усного мовлення у дітей дошкільного віку, усного мовлення та порушень писемного мовлення у здобувачів початкової освіти;
надання консультацій батькам та педагогічним працівникам щодо питань запобігання порушень мовлення, організації освітнього процесу;
консультативна допомога та інформування батьків та педагогічних працівників щодо порушень мовлення у дітей, їх особливостей та проявів.

9. Логопедичні пункти надають логопедичні послуги (допомогу) дітям від 3 років, які здобувають освіту в закладах дошкільної освіти, здобувачам дошкільної та початкової освіти, крім здобувачів освіти, що:

отримують додаткові корекційно-розвиткові послуги (допомогу) за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами;

здобувають освіту в спеціальних класах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення;

здобувають освіту в спеціальних класах закладів освіти, де введені посади вчителя-логопеда (відповідно до наказу МОН від 06.12.2010 № 1205, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 22.12.2010 № 1308/1860);

здобувають освіту в закладах дошкільної освіти, у яких уведені посади вчителів-логопедів (відповідно до наказу МОН від 04.11.2010 № 1055, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 23.11.2010 р. за № 1157/18452);

здобувають освіту в закладах дошкільної освіти (яслах) для дітей віком від одного до трьох років, закладах дошкільної освіти (яслах-садках) компенсуючого типу, будинках дитини, закладах дошкільної освіти (дитячих будинках) інтернатного типу, спеціальних школах, навчально-реабілітаційних центрах;

отримують логопедичні послуги (допомогу) в інклюзивно-ресурсних центрах.

10. Обстеження дітей, які здобувають дошкільну або початкову освіту, з метою виявлення порушень мовлення вчителями-логопедами логопедичного пункту, здійснюється, як правило, на початку навчального року в закладах освіти, де такі діти здобувають освіту, або у кабінетах логопедичних пунктів за графіком, затвердженим до початку навчального року керівником органу управління освітою.

Обстеження дітей проводиться за письмовою згодою одного з батьків (інших законних представників) дитини. Згода може бути подана закладу освіти, в якому проводиться обстеження, батьками (іншими законними представниками) дитини у будь-якій зручній формі, у тому числі дистанційно або під час зарахування дитини до відповідного закладу освіти.

11. У випадку виявлення порушень мовлення, заклад освіти в індивідуальному порядку повідомляє батьків (інших законних представників) дитини про виявлені порушення та можливості щодо надання логопедичних послуг (допомоги).

12. У випадку виявлення у дітей порушень усного мовлення чи легких порушень писемного мовлення, які можуть бути виправлені в логопедичному

пункті, за письмовою заявою батьків (інших законних представників) інформація про дітей вноситься до журналу надання логопедичних послуг (допомоги) логопедичного пункту або до черги надання логопедичних послуг у логопедичному пункті та фіксується у звітах, що подаються раз на півріччя органу управління освітою.

13. У випадку виявлення порушень мовлення, які потребують довготривалої допомоги (послуг) або спеціально організованого навчання, підозри на інші порушення розвитку, вчитель-логопед рекомендує батькам (іншим законним представникам) дитини звернутися до інклюзивно-ресурсного центру з метою проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з фіксацією у журналі консультацій або у журналі надавання логопедичних послуг.

14. Надання логопедичних послуг (допомоги) здійснюється протягом усього навчального року у порядку надходження заяв на надання послуг.

Черговість надання послуг та її порядок визначається за рішенням засновника або уповноваженого ним органу із застосуванням електронних форм взаємодії чи електронних модулів та в інший доступний для населення спосіб із застосуванням принципів рівності та доступності.

Внесення до журналу надання логопедичних послуг (допомоги) логопедичного пункту інформації про дитину, яка потребує логопедичної допомоги, поза чергою чи надання переваги за будь-якими ознаками – забороняється.

Відомості про дітей, яким надаються логопедичні послуги (допомога), вчитель-логопед вносить до індивідуальної мовленнєвої картки дитини.

Інформація про дітей, які отримують логопедичні послуги (допомогу) у логопедичному пункті, вноситься до журналу надання логопедичних послуг (допомоги) логопедичного пункту, у т.ч. в електронному вигляді.

Раз на півріччя керівник логопедичного пункту подає органу управління освітою звіт щодо кількості дітей та періоду отримання ними логопедичних послуг (допомоги).

15. У випадку систематичного (протягом місяця) не відвідування занять без поважної причини надання логопедичних послуг (допомоги) у логопедичних пунктах може бути припинено.

16. Результати логопедичних послуг (допомоги), рекомендації щодо подальшої роботи фіксуються в індивідуальній мовленнєвій картці дитини та доводяться до відома батьків (інших законних представників) дитини у індивідуальному порядку.

17. Логопедичні послуги (допомога) в логопедичному пункті можуть надаватися одній дитині не більше ніж один навчальний рік (крім випадків, коли дитина з поважних причин сумарно протягом року більше 3 місяців не відвідувала заклад освіти).

Діти з порушеннями усного мовлення, які отримували логопедичні послуги (допомогу) в логопедичному пункті в дошкільному віці або у першому

чи другому класі, при виявленні порушень писемного мовлення можуть отримувати логопедичні послуги (допомогу) у логопедичному пункті повторно протягом одного навчального року.

Діти з особливими освітніми потребами, які потребують першого рівня підтримки в закладі освіти, можуть отримувати послуги необхідний період відповідно до своєї індивідуальної програми розвитку.

За відсутності позитивної динаміки у досягненні результату, вчитель-логопед рекомендує батькам (іншим законним представникам) дитини звернутися до інклюзивно-ресурсного центру з метою проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.

Керівник логопедичного пункту несе відповідальність за своєчасне припинення надання логопедичних послуг (допомоги) дітям, які отримують логопедичні послуги (допомогу).

18. Кабінет логопедичного пункту, який розміщений в закладі або установі освіти, має бути не менше 20 кв. м, відповідати санітарно-гігієнічним вимогам, у тому числі бути обладнаним відповідними до потреб здобувачів освіти.

Кабінет обладнується відповідно до Типового переліку допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти, затвердженого наказом МОН від 23.04.2018 № 414, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2018 р. за № 582/32034, інших примірних переліків обладнання, затверджених МОН.

19. Інформація про графік роботи логопедичного пункту та надання логопедичних послуг (допомоги), розміщення кабінетів логопедичного пункту та порядок роботи розміщується на сайті засновника або уповноваженого ним органу, а також на сайтах закладів чи установ освіти, в приміщенні яких розміщено кабінети логопедичних пунктів.

20. Фінансування логопедичних пунктів здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, а також з інших джерел, не заборонених законодавством.

Оплата праці працівників логопедичних пунктів здійснюється за рахунок коштів засновника або уповноваженого ним органу.

21. Безпосередній контроль за діяльністю логопедичних пунктів та якістю наданих ними послуг здійснює засновник або уповноважений ним орган.

22. Засновник чи уповноважений ним орган забезпечує висвітлення інформації для доступу до логопедичних послуг (допомоги) в логопедичних пунктах з використанням цифрових технологій чи іншим доступним для населення способом.

III. Надання логопедичних послуг вчителями-логопедами закладів освіти

1. Основними завданнями вчителів-логопедів закладів освіти є:
надання у закладі освіти логопедичних послуг (допомоги) спрямованих на корекцію порушень усного та писемного мовлення;

участь в роботі команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами та розробленні індивідуальної програми розвитку;

первинна діагностика порушень усного мовлення у дітей дошкільного віку, усного та писемного мовлення у здобувачів початкової освіти, що здобувають освіту в закладі, в штат якого введено посаду вчителя-логопеда;

надання консультацій батькам та педагогічним працівникам щодо питань запобігання порушень мовлення, організації освітнього процесу;

консультативна допомога та інформування батьків та педагогічних працівників щодо порушень мовлення у дітей, їх особливостей та проявів.

2. Вчителі-логопеди закладів освіти надають послуги дітям з порушеннями мовлення, що:

здобувають освіту в спеціальних класах (групах) закладів освіти з метою забезпечення логопедичних послуг у рамках виконання корекційно-розвиткового складника освітньої програми та/або індивідуальної програми розвитку;

здобувають освіту в інклюзивних класах (групах) закладів освіти з метою виконання індивідуальної програми розвитку;

здобувають освіту за формою педагогічного патронажу (у рамках кількості навчальних годин, визначених Положенням про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти (наказ МОН від 12.01.2016 № 8, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314).

3. Обстеження дітей, які здобувають дошкільну або початкову освіту, з метою виявлення порушень мовлення в закладах освіти здійснюється за письмовою згодою одного з батьків (інших законних представників) дитини. Згода може бути подана закладу освіти у будь-якій зручній формі, у тому числі дистанційно або під час зарахування дитини до відповідного закладу освіти.

У випадку виявлення порушень мовлення, заклад освіти в індивідуальному порядку повідомляє одного з батьків (інших законних представників) дитини про виявлені порушення.

4. Вчителі-логопеди надають логопедичні послуги (допомогу) у відповідності до індивідуальної програми розвитку, розробленої згідно з висновком про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи та/або відповідно до освітньої програми закладу освіти, що містить корекційно-розвитковий складник.

5. Відомості про результати надання логопедичних послуг (допомоги), рекомендації щодо подальшої роботи відображаються в індивідуальній програмі розвитку дитини та доводяться до відома батьків (інших законних представників) дитини в індивідуальному порядку.

6. Вчителі-логопеди закладів освіти:

здійснюють первинну діагностику порушень мовлення;

надають логопедичні послуги (допомогу) у закладі освіти;

беруть участь в команді психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами та розробці індивідуальної програми розвитку; інформують щодо результатів надання логопедичних послуг одного з батьків (інших законних представників) дитини, яка отримує логопедичні послуги (допомогу);

здійснюють консультування одного з батьків (інших законних представників) дитини щодо порушень мовлення та можливостей їх подолання;

співпрацюють з інклюзивно-ресурсними центрами в питаннях надання допомоги здобувачам освіти з порушеннями мовлення;

надають інформацію батькам (іншим законним представникам) та педагогічним працівникам щодо можливостей інклюзивно-ресурсних центрів, у тому числі щодо проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи;

беруть участь у тренінгах, конференціях, круглих столах щодо питань порушень мовлення;

підвищують фахову компетентність шляхом формальної та неформальної освіти.

7. У закладі освіти обладнується кабінет вчителя-логопеда, який відповідає санітарно-гігієнічним вимогам, у тому числі обладнаний відповідними віку дітей меблями.

Кабінет обладнується відповідно до Типового переліку допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти, затвердженого наказом МОН від 23.04.2018 № 414, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2018 р. за № 582/32034, інших примірних переліків обладнання, затверджених МОН.

IV. Організація надання логопедичних послуг (допомоги)

1. Логопедичні послуги (допомога) надається у вигляді групових та/або індивідуальних занять.

Дітям, які здобувають освіту за формою педагогічного патронажу, заняття можуть проводитися за місцем проживання або перебування дитини.

2. Для проведення групових занять в логопедичних пунктах утворюються групи у складі від 2 до 6 дітей з однорідними порушеннями мовлення.

Для проведення групових занять в спеціальних класах (групах) закладів освіти залучаються всі діти такого класу (групи) або утворюються групи у складі від 2 до 6 дітей з однорідними порушеннями мовлення.

Для дітей, що здобувають освіту в інклюзивних класах для проведення групових занять можуть створюватися міжкласні групи з учнів різних класів одного або різних років навчання.

Формування груп для надання логопедичних послуг здійснюється відповідно до індивідуальних програм розвитку дітей.

3. Групові заняття з дітьми, які отримують дошкільну освіту, проводяться відповідно до режиму роботи закладу дошкільної освіти.

Групові заняття з учнями проводяться у вільний від навчальних занять час відповідно до розкладу закладу загальної середньої освіти.

4. Тривалість занять для дітей дошкільного віку, що здобувають дошкільну освіту становить: у молодшій групі – не більше 15 хвилин; у середній – 20 хвилин; у старшій – 25 хвилин.

Тривалість занять для учнів початкових класів не може перевищувати 35 хвилин для учнів перших класів та 40 хвилин для учнів других-четвертих класів.

5. Вчитель-логопед здійснює облік наданих логопедичних послуг (допомоги) за допомогою спеціального інформаційного ресурсу або іншими доступними способами.